

IZHAJA OB
ČETRTKIHUREDNIŠTVO IN UPRAVA
LJUBLJANA, BREG 10
POŠT. PREDAL. ŠT. 345
RAČ. POŠT. HRAN. V
LJUBLJANI ŠT. 15 393

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA
ŠTEV. 2 DINNAROČNINA 1 LETO
80, 1/2 LETA 40, 1/4 LE-
TA 20 DIN. V ITALIJI
NA LETO 40 L, FRAN-
CII 60 F, AMERIKI 2 \$

IV. leto

V Ljubljani, 19. maja 1932

Štev. 21

Varno in udobno vozi vlak...

Vsakah 150 let 1 nesreča. — Proti straniščem na vlakih. — Dvakrat z zemlje na solnce in nazaj

Pred kakimi sto leti so preprosti ljudje nejeverno in z nezaupanjem zmajevali z glavo, ko so zvedeli, da se pripravlja neka nova prometna novotarija. Našim pradedom so na lepem postali poštni vozovi prepočasni in sklenili so zgraditi železno cesto. Na lokomotive takrat sicer še niso mislili, bile so jim vseeno prenevarne: postavili so enostavno poštni voz na tračnice in vpregli predenj konje. In z začudenjem so gledali, kako hitro vozi ta nova, revolucionarna vprega po železnih tračnicah. In danes? — — —

S kakšno hitrostjo vozi vlak?

Kolesa drdrajo — pokrajina leti mimo nas — vasi, polja, gozdovi — ure in ure. In vendar se nam časih zdi vožnja ko večnost. S kakšno hitrostjo prav za prav vlak vozi? Na to vprašanje odgovor ni težak. To hitrost namreč „slišimo“. Izda nam jo udarjanje koles ob tračnice.

Kjer se dve tračnici stikata, nastane namreč majhen presledek. Vselej kadar pride kolo vagona na stik, se zadene ob začetek nove tračnice in ta rahli sunek povzroči bobneči ropot, ki ga na vožnji zaznavamo v rednih presleddkih. Tračnice na naših železnicah so navadno dolge petnajst metrov. Zdaj pa pogledjmo na uro in štejmo te sunke. Če jih naštejemo v minuti šestdeset, to je vsako sekundo enega, potem je vlak v eni minuti prevozil šestdesetkrat petnajst metrov, to je devet sto metrov, ali na uro šestdesetkrat devet sto metrov, to je 54 kilometrov.

Najhitrejši vlaki sveta

voziijo na Angleškem, in sicer med Londonom in Swindonom. Na prostem dosežejo hitrost 150 do 145 kilometrov na uro. Seveda so vagoni na teh angleških progah skrbno in vestno zgrajeni in posebno lahki: tehtajo namreč samo 25 do 30 ton. Ta vlak prekaša s svojo hitrostjo celo znameniti ameriški pacifični ekspres, ki vozi med Atlan-

tikom in Pacifikom čez ameriški kontinent s povprečno hitrostjo 108 kilometrov na uro. Posebna zanimivost med vlaki pa je „Leteči Škot“, ne sicer po hitrosti — njegova po-

Iz udarjanja koles ob tračnice lahko z uro v roki doženemo, s kakšno hitrostjo vozi vlak, ki se v njem peljemo

vpredna hitrost znaša „samo“ 98 kilometrov — nego po tem, da se na 632 km dolgi progi od Londona do Edinburgha niti enkrat ne ustavi.

Moderna lokomotiva — čudo tehnike

Moderna ekspresna lokomotiva tehta svojih 200 ton. Ali ste že kdaj mislili na to, kako spravijo takega orjaka spet nazaj na tračnice, če se mu pripeti nesreča, da se iztiri? V ta namen imajo na velikih postajah majhen, neznamenit stroj, napravo, s katero porinejo lokomotivo nazaj na tir. Ta stroj dela z nepojmljivim pritiskom 300 atmosfer. Pritisk na gumb, in velikanski pritisk se prenese na pàh, ki potiska v vodoravni smeri, ali pa na drugi pàh, ki potiska v navpično smer. S tako silo je igrača spravi-

viti tudi najtežjo lokomotivo nazaj na tir.

V velikih industrijskih državah modernih lokomotiv ne kurijo več s premogom, nego s premogovim prahom. Prednost tega pogonskega sredstva je v njegovi cenenosti: premogov prah se namreč mnogo bolj izrablja kakor premog v grudah. Premog v ta namen zdrobe in zmeljejo ter stisnejo skozi sito, ki je tako gosto, da pride 4900 luknjic na 1 kvadratni centimeter.

Dvakrat z zemlje na solnce in nazaj...

Kako silno se je v zadnjih letih razvil železniški promet, dokazuje statistika nemških državnih železnic. Vsi nemški vlaki skupaj so leta 1930 prevozili okoli 680 milijonov kilometrov. Ker je solnce oddaljeno od zemlje okoli 150 milijonov kilometrov, so torej ti vlaki prevozili v enem letu toliko, kakor če bi vozili štirikrat z zemlje na solnce, ali pa dvakrat z zemlje na soln-

ce in nazaj. Na dan prevozijo nemški vlaki 1.860.000 km, to je petkratno razdaljo od zemlje do lune. Ali da ostanemo bolj „pri tleh“: ta proga je 45krat daljša kakor zemeljski ravniki, ki meri 40.000 kilometrov.

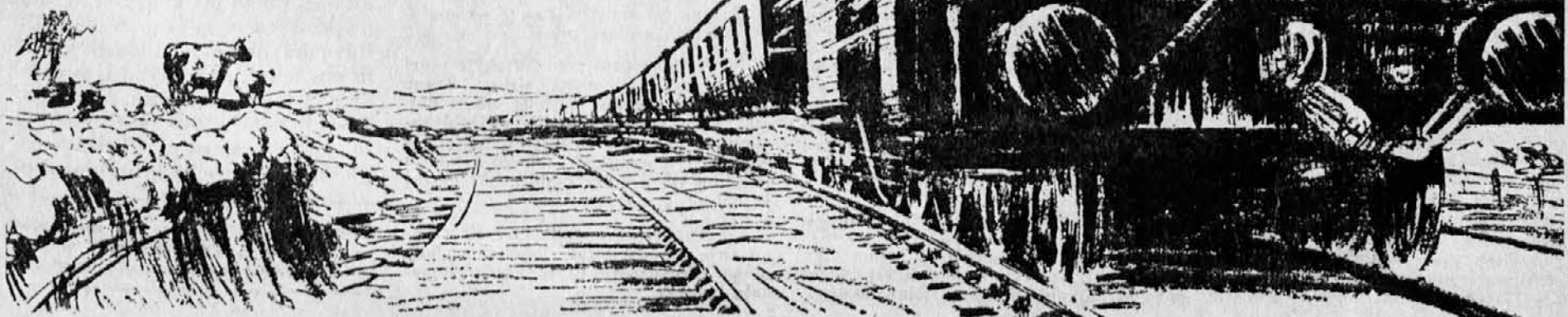
1 nesreča na 67 milijonov potnikov

Železniške nesreče so tako rekoč na dnevnem redu: tako bi vsaj človek mislil, če sodi po vesteh, ki jih beremo v dnevnikih. Ali je to res? Naj spet številke govore!

V Nemčiji se je v enem letu ponesrečilo na železniških voznjah 350 ljudi; med njimi 30 do smrti, ostalih 520 pa bolj ali manj nevarno. Skupno so nemški vlaki v tem času prepeljali nad dve milijardi ljudi. Ena nesreča je tedaj prišla na 3.640.000 potnikov, ena smrtna nesreča pa šele na 67 milijonov potnikov!

Zgodovinske zanimivosti

Ko je pred 107 leti dobil George Stephenson dovoljenje za zgradbo prve železniške proge med Stocktonom in Darlingtonom, so bili ljudje trdno prepričani, da bo doživel neuspeh. Toda zgodilo se je drugače in ko je kmalu nato dosegel na drugi železniški progi

med Liverpoolom in Manchesterom s svojo lokomotivo „Rocket“ (raketa) hitrost 40 km na uro in se 30 potnikom, ki so se te vožnje udeležili, ni nič zgodilo, so morali najbolj nejeverni Tomaži priznati, da iz železnice res še nekaj bo.

Toda med prebivalstvom je še dolgo vladalo nezaupanje do „železnega konja“. Meščani, še bolj pa deželani, so bili prepričani, da je taka blazna hitrost od sile nevarna človeškemu zdravju, ne samo ljudem, ki se vozijo z železnico, še mnogo bolj nedolžnim gledalcem ob progi: saj se jim mora od samega gledanja začeti vrteti v glavi, in posledica mora biti prej ali slej — blaznost!

Zveza ameriških kolodvorskih restavratorjev je izdala v času, ko so v Ameriki uvajali jedilne vagoncove, protest proti tej novotariji in vneto svarila potujoče in jedoče občinstvo pred morebitnimi posledicami nepremišljenega ravnanja. „Uživanje hrane v tresočem vlaku,“ so pisali skrbni restavratorji, „utegne povzročiti nad vse nevarne komplikacije v črevesju.“ Higijenični in človekoljubni pomisleki ameriških kolodvorskih restavratorjev so se polegli šele tedaj, ko jim je železniška uprava ponudila udeležbo pri zaslužku teh jedilnih vagonov...

Nato pa so restavratorji izdali nov proglas na občinstvo: „Za vsakega potnika, ki mu je kaj do zdravja, je prava dobrota, če se mu med večurno vožnjo ponudi priložnost, da sede za lepo pogrnjeno mizo in si med opazovanjem mimo hiteče pokrajine v miru in udobstvu privoščijo obed in večerjo.“

Leta 1860 je poslal pruski prometni minister okrožnico na vse prizadete urade z vprašanjem, ali je potrebno in priporočljivo, da se na vlakih uvedejo — stranišča. Mogoče se vam bo zdelo neverjetno, pa je res: mnogo uradov je bilo za to, da se ta novotarija pod nobenim pogojem ne sme uvesti. Naposled so se zedinili na to, da se stranišča sicer na vlakih napravijo, vendar mora vsak potnik, ki se ga hoče poslužiti, plačati za to deset srebrnih grošev. To je bil takrat razmeroma velik denar in naveden smrtnik si je moral že dobro premisliti, preden ga je izdal.

Prve tako imenovane D-vlake (Durchgangszüge: vlaki, ki imajo

pokrite prehode med vagoni) so uvedli v Nemčiji, in sicer 1. maja leta 1892 na progi med Berlinom in Kölnom. Ljudje so jih imenovali „harmonike“ — zaradi usnjatih mehov med posameznimi vagoni.

George M. Pullman, izumitelj in izdelovalec svetovno znanih in po njem imenovanih Pullmanovih voz, je spočel svoj izum po neprepani noči na vožnji iz Čikaga v St. Louis. Leta 1859 je kot mlad inženjer konstruiral prvi spalni vagon, ki je bil seveda še zelo primitiven: grel ga je z navadno pečjo,

za razsvetljavo pa so mu služile sveče. Šele več let nato so v Pullmanovih vozovih uvedli svetiljke na olje.

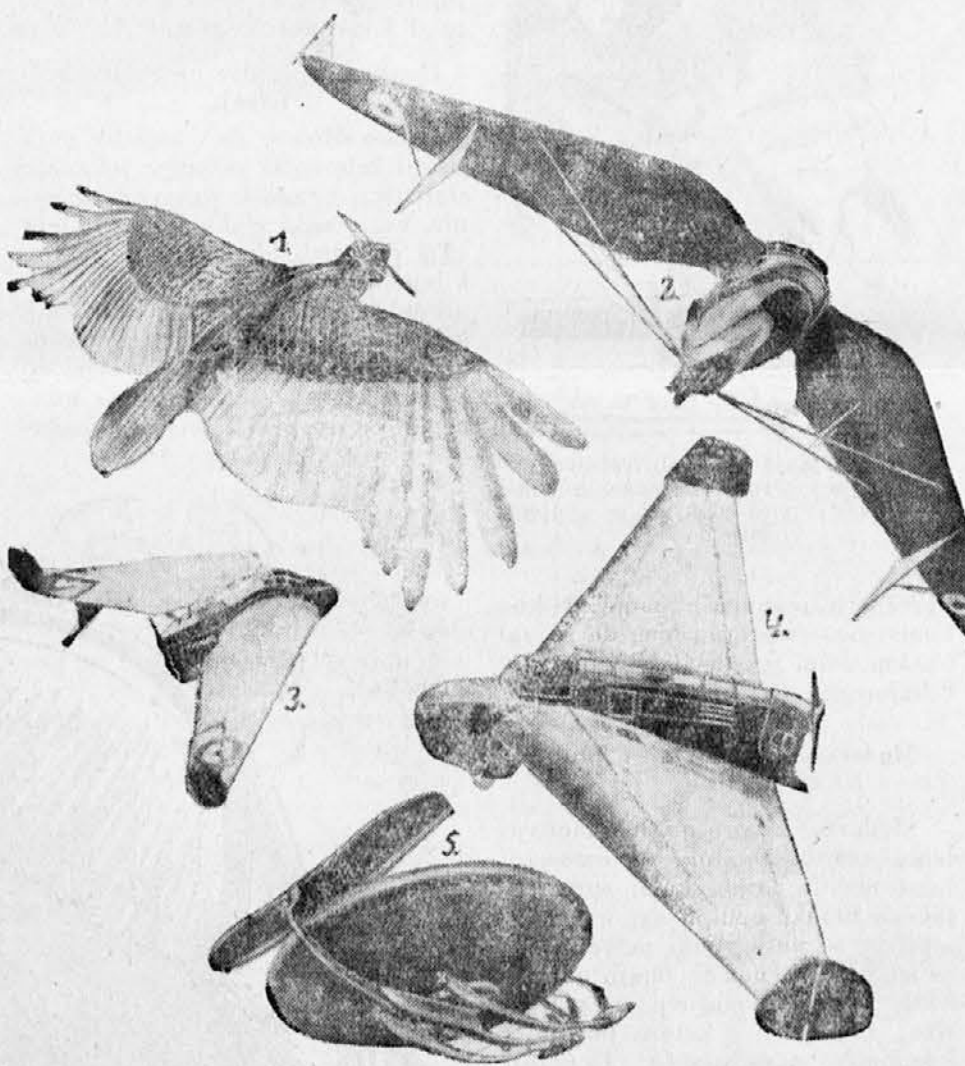
O verjetnosti nesreč na železniških voznjah smo že gori govorili. Dodajmo še tole:

Moderna statistika računa, da se zgodi večja železniška nesreča na 121 milijonov kilometrov vožnje. Človek bi se torej moral voziti nad sto milijonov kilometrov (po današnjih hitrostih vlakov kakih 150 let), da bi smel s prilično gotovostjo računati, da ga doleti železniška nesreča.

Čudni ptiči

Človek bi mislil, da se je letalstvo že toliko izpopolnilo, da se v doglednem času ne smemo nadejati novih oblik. Pa ne bo držalo. Zadnjič so se pojavile vesti, da se je nekemu Rusu, istočasno pa tudi nekemu Američanu posrečilo na-

praviti letalo, s katerim se človek brez vsakega motorja lahko dvigne s tal in leti z lastno mišično močjo kakor ptič. Pa še drugi letalski izumi so prišli zadnje mesece na dan. Kako so se ta letala v praksi obnesla, še ne vemo. Vse-

KRONIKA TEDNA

— Pravega nagiba ruskega atentatorja Gorgulova, ki je ubil predsednika francoske republike Doumerja, še vedno niso odkrili. Po enih verzijah je sovjetski plačanec, po drugih pa zmešan človek brez prave politične pripadnosti. Njegova žena ga slika kot sicer mirnega človeka in verskega fanatika.

— Na čuden način je Doumerjeva smrt nekemu morilecu, Boyerju po imenu, rešila življenje. V soboto 7. t. m. bi ga bili morali obglaviti, tedaj pa je predsednik Doumer umrl. Po francoskih zakonih ima predsednik republike pravico, da obsojenca še v zadnjem trenutku lahko pomilosti. Takrat ko bi se bila morala usmrtitev

izvršiti, je bil predsednik mrtev, novi predsednik pa še ne izvoljen; zato je bilo treba po francoskem zakonu usmrtitev odgoditi dotlej, da bo imel novi predsednik priliko obsodbo potrditi ali pa morilca pomilostiti. Na prošnjo Doumerjeve vdove je predsednik Lebguin morilca res pomilostil na dosmrtno ječo.

— Lindberghovega otroka so našli mrtvega blizu očetovega posestva. Zločinci so nedolžnega otroka kmalu po ugrabitvi ubili, ker so izprevideli, da se jim načrt ne bo posrečil. Bestialni umor je zbudil na vsem svetu upravičeno ogorčenje in sočutje z nesrečnimi roditeljema. Ameriška policija je baje morilec že na sledu.

— V nedeljo je vatikanski radio oddajal binško evangelij v 25 jezikih: v latinščini, italijanščini, francoščini, nemščini, španščini, angleščini, sene- galščini, tokanščini, pamilščini, mala-

breščini, anamščini, rumunščini, kitajščini, japonsščini, arabščini, sirščini, kaldejsščini, norveščini, dansščini, holandsščini, irščini, grščini, siamščini, srbohrvaščini in slovenščini.

— O Binkoštih so Kamniške planine zahtevale prvo letošnjo žrtev: 26letni trgovski pomočnik Makovec iz Ljubljane je na Grintovcu strmoglavil v 400 m globok prepad in se ubil.

— Na binkoštni ponedeljek je umrl za gripo akademični slikar Franc Berneker. Njegovi najbolj znani deli sta Trubarjev spomenik v ljubljanskem Tivoliju in kranjski vodnjak z Janezom Nepomukom; mnogo njegovih umetnin pa hranita ljubljanski muzej in Narodna galerija.

— V nedeljo so neznanci vdrli v stanovanje predsednika japonske vlade in ga z revolverji ubili. Vlada je podala ostavko.

Poverjenke iščemo

V vseh krajih Jugoslavije in v tistih krajih Slovenije in v tujini, kjer žive Slovenci, iščemo poverjenke za naš list, najrajši iz vrst naših naročnikov. P. n. interesenti — marljivi, pošteni in vestni — se naprošajo, naj se pismeno obrnejo na upravo „Druž. Tednika“, Ljubljana, Breg 10, kjer dobe podrobne informacije in potrebna navodila.

kako pa bo zanimivo, če se z nekaterimi izmed njih nekoliko seznanimo.

Številka 1 na sliki predstavlja ptiča iz aluminija, jekla in pravega perja. Izumil ga je neki kalifornijski tehnik. Zanimivo na letalu je to, da skuša po vnanosti kar se da verno posnemati obliko ptiča.

Številka 2 („Pterodaktil“) je angleški izum. Aparat, ki spominja po svoji zunanosti na predpotopno žival, je po trditvi izumitelja zmožen silnih hitrosti. Pogled na „Pterodaktil“ od zgoraj (slika 5) nam pokaže kabino za potnike in propeler, ki je nameščen na repu letala.

V sliki 4 upodobljeni „Leteči trikotnik“ je izumil Nemeč Lipisch. Aparat žene motor, ki ima komaj 28 konjskih sil, pa vendar doseže veliko hitrost. Tudi pri njem je propeler zadaj.

„Leteča ponev“ (slika 5) je izum Italijana Guida Talleija in ima tri propelerje, enega spredaj na gornjem krilu, ostala dva pa na skrajnih koncih pristajališkega ogrodja.

Stotak

Klovni je našel v maneži čisto nov stotak. Pobral ga je in šel z njim h konjarju in mu rekel: „Dve sto Din sem ti še dolžan; na, za enkrat ti vrnem sto Din, potem ti jih bom dolžan še sto.“

Konjar se je zahvalil, šel h konjušniku in mu rekel: „Dve sto Din ti dolgujem; za enkrat ti jih vrnem sto, drugih sto pa ti ostanem še dolžan.“

Konjušnik se je zahvalil, šel h krotilecu in mu rekel: „Dve sto Din sem vam dolžan; zdajle vam jih vrnem sto, potem vam bom dolžan še sto.“

Krotilec se je zahvalil, šel k ravnatelju in mu rekel: „Dve sto Din vam dolgujem, gospod ravnatelj; če dovolite, vam jih sto vrnem, drugih sto pa ostanem še na dolgu.“

Ravnatelj se je zahvalil, poklical klovna in mu rekel: „Na, Avgust, gust, za zdaj ti dam sto Din, ostalih sto dobiš pozneje.“

Klovni se je zahvalil, dal stotak konjarju in rekel: „Zdaj sva bot.“

Konjar je s stotakom poravnal ostanek dolga pri konjušniku, le-ta pri krotilecu in le-ta pri ravnatelju. Ravnatelj je poklical k sebi klovna in mu rekel: „Na, Avgust, sto Din, ki sem ti jih še dolžan za mezdo.“ Tako je dobil klovni svoj stotak nazaj in vseh pet se je odkrižalo svojih dolgov. In vsi so bili zadovoljni.

Čevlje dobite povsod, na obroke pa samo pri „Tempo“, Ljubljana, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

In Helga je pobegnila...

Napisal Tom Burton

„Mati je umrla, toda otroka se mi morda posreči rešiti!“

Besede starega zdravnika, edinega več sto milj naokoli, so zvene le trpko in trdo.

„Podvizajte se! Tople vode potrebujem!“ Stopil je v zakurjeno kuhinjo in z vročično vnetostjo skušal z umetnim dihanjem obuditi novorojenčka v življenje.

„Zdravnik ne bi smel delati zoper božjo voljo.“ je siknil skozi zobe farmar Ohlin. „Tudi otrok mora umreti!“

Njegova žena Astrid ga je s strahom pogledala.

„Ne, ne, Ohlin! Punčka je tako lepa!“

„Tudi tvoja sestra je bila lepa — a kaj smo imeli od tega? Delati ni hotela in samo v sramoto nam je bila.“

In Ohlin je stopil v kuhinjo, kjer se je zdravnik še zmerom trudil z drobnim telescem. „Gospod doktor, morda bi bilo bolje, da tudi otrok umre. Njegova mati ni bila poročena.“

Zdravnik ga je nestrpnost pogledal, nato pa je zamrmral, kakor da govori sam s seboj: „Moja dolžnost je reševati človeška življenja.“

Minute so minevale, ko večnost dolge, za tiste, ki so upali, da ostane novorojenček pri življenju, in za njega, ki je upal, da umre kakor njegova mati-grešnica.

„Odprite okno, brž!“

Astridina mati je to storila in hladni veter z minnesotske prerije je zavel v sobo. Zdravnik je obrnil otroka proti oknu in začel drobno telesce zibati sem in tja z glavo navzdol. Njegov trud je obrodil sad: rahel dih se je začul, nato pa tih jok. Zdravnik je nežno stisnil dete k sebi in obraz mu je zasijal od sreče. Tudi Astrid se je razveselila, ni pa bil vesel Ohlin, ki ni niti skrival srda in jeze; z glasno kletvijo je odšel iz sobe in zaloputnil vrata za seboj.

In tako se je rodila Helga, otrok, ki mu niso vedeli očetovega imena — sad prepovedane ljubezni.

*

Kot otrok je Helga premalo poznala svet, da bi se mogla čutiti nesrečno. Mislila je, da morajo tudi drugi otroci delati na polju kakor ona, mislila je, da tudi drugi otroci neprestano dobivajo batine za vsako malenkost in — skratka, mislila je, da mora tako biti.

„Helga, prinesi mi motiko!“ — „Helga, osnaži mi britev!“ — „Helga, danes boš kosila na polju z delavci!“ — „Helga, sezuj mi čevlje!“

To so bili edini Helgini spomini iz mladosti, edine besede, ki jih je čula, besede, ki niso nikdar prišle same, nego so jih vselej spremljali udarci biča, palice ali sunek s čevljem.

Toda počasi je začela Helga opaziti, da imajo drugi otroci veselejšo in lepšo mladost, da vedo, kaj je smeh, radost in veselje in da Ohlinovi udarci prav za prav niso kazni za njene napake nego za greh njene matere.

In Helga je začela razmišljati o svoji nesrečni usodi in krivici, ki jo trpi, in zaželela si je s farme svojega ujca v daljni svet...

*

Prišel je čas, ko je Ohlin prestregel pohlepne moške poglede, ki so se ustavljali na stasitem dekličinem telesu, jo merili in ocenjevali, slačili in zavzemali. In prišel je čas, ko so se njene prsi začele napenjati pod grobim suknom in so ji ustnice začele drgetati od hrepenenja po poljubih in milovanju. Takrat je Ohlin vedel, da je prišel čas, da se reši Helge, deklice, ki mu je bila nezaželena v hiši in katere mati mu je prizadejala sramoto...

*

Ohlin je hitro in lahko dobil človeka, ki je bil pripravljen vzeti Helgo za ženo. Bil je to Jed Mondstrum, farmar iz sosesčine, visok, močan in grob. Nekega večera je sedel Helgi nasproti pri kaminu, se nerodno smejal in z neumnim pogledom opazoval izmučeni, a lepi dekličin obraz.

„Ne boš hodila po tisti poti, po kateri je šla tvoja mati,“ je pretrgal Ohlin molk, ki je postajal že neprijeten. „Začela si kakor ona. Romane bereš in po glavi ti roje vse mogoče neumnosti — toda v moji družini se take reči ne dogode dvakrat. Ne boš rodila otrok brez poročnega prstana kakor tvoja mati.“

Helga je pogledala Ohlina izpod oči in ni odgovorila.

„Srečno se lahko šteješ, da te Jed hoče vzeti za ženo,“ je nadaljeval Ohlin in se obrnil k Mondstrumu. „Plačal mi boš sto dolarjev v gotovini, kakor sva se dogovorila.“

Spet je pogledal Helgo kakor kmet, ko kupuje konje in presoja njihovo sposobnost, moč in vztrajnost.

„Ali ni to preveč za dekle, o kateri se ne ve, kdo ji je oče?“

„Vendar ne boš prelomil besede, Jed!“

„Vsi vedo, kakšna je bila njena mati. Ne pozabi, da bo v sramoto vsej moji družini.“

Ohlin je vstal in začel hoditi gor in dol, premišljeva je o Jedovih besedah. Helga pa je trdovratno zrla v ogenj v kaminu, kakor da ne gre za njeno usodo.

„Nekaj bi ti predlagal, Ohlin,“ je rekel Jed. „Rajši bi ti dal svojega starega rdečega bika.“

Takrat je prvič začutila, kaj je sreča...

(Foto Metro)

„Kaj?“ se je razsrdil Ohlin. „Pet let starega bika? Kaj si zblaznel? Deklica je mlada, močna in lepa!“

Mondstrum se je zasmel.

„Šalil sem se. Dam ti sto dolarjev v gotovini in bika po vrh, če še nocoj podpišeš poročno pogodbo. Velja? Udari!“

Ohlin se je nekaj časa delal, kakor da razmišlja, toda sam pri sebi je bil že sklenil. „Prav — pristanim!“

*

Ohlin je globoko vzdihnil, podpisal poročno pogodbo in dal Mondstrumu pero, da tudi on podpiše.

Jed se je začel podpisovati. Zanj je to bilo naporno delo, napornejše od oranja. Med tem pa je Ohlin stopil k omari, jo odprl in vzel iz nje steklenico. V njej je bilo staro žganje, ki ga je Ohlin hranil samo za največje svečanosti. Sklenil je, da z njim pogosti svojega bodočega zeta — ne zato, ker bi se mu bil trenutek zdel svečan, nego zato, ker je mislil, da je napravil dobro kupčijo. Jed se je delal, kakor da piše, pri tem pa je pazil, kaj Ohlin dela in od kod je vzel steklenico. Ohlin je zaprl omaro in se vrnil k mizi z dvema polnima kozarcema: epega je ponudil Jedu Mondstrumu.

„Na zdravje!“

„Na zdravje!“
„V tem viharju ne moreš domov. Prenoci pri meni, Jed!“

„Prav!“ je Jed sprejel povabilo. „Lahko noč!“

Ohlin je šel v gornje nadstropje in zaloputnil vrata za seboj. Jed je še nekaj časa počakal, nato pa je stopil k omari, vzel iz nje steklenico in ko je vse v hiši utihnilo, začel piti iz nje...

*

Helga je ležala oblečena v svoji sobici pod streho in premišljala...

Od časa do časa so bliski razsvetlilili njeno sobo z jarko lučjo, vihar je butal skozi odprto okno njene sobice, toda ona ni nič videla, nič čula. Nenadoma pa je njeno pozornost zbudil neki šum, ki ni prihajal od zunaj, nego iz hiše, šum, ki ga je jasno ločila od dežja in grmenja. Bili so težki koraki, ki so se po lesenih stopnicah približevali njeni sobici. Sedla je na posteljo in prisluhnila. Koraki so se ustavili pred njenimi vrati. Razumela je, kaj to pomeni, in hotela je skočiti skozi odprto okno. Toda bilo je prepozno. Jed Mondstrum je bil že v sobi.

Helga je bila bolj razkačena kakor v strahu. Vstala je in s tresočim se glasom zavpila:

„Ven!“

Toda Jed je ni poslušal. Zaprl je vrata za seboj in se ji jel brez besede približevati kakor velikanška ostudna zver. Helgo je zdajci obšla groza in planila je k vratom. On pa jo je prestregel s svojimi

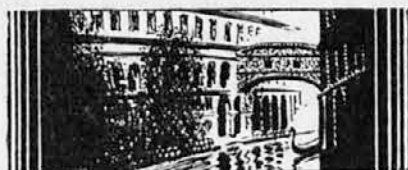

Toda bilo je prepozno. Jed Mondstrum je bil že v sobi...

(Foto Metro)

Se nadaljuje na 4. strani pod črto

MOST VZDIHOV

ZGODOVINSKI ROMAN
NAPISAL MICHEL ZÉVACO

27. nadaljevanje

Novi naročniki dobe na željo ponatis dosedanjih 26 nadaljevanj!

„Saj sem vam rekel, da ima Paolo čudne ideje. Rekel mi je, da s tem, če vam iztrga Bianco...“

„Da mi iztrga Bianco, moja hčer!... Tak jo misli obdržati pri sebi?...“

„Da, gospa!“

„In je ne bom več videla?...“

„Prav mogoče!“

Imperija je izbruhnila v divji smeh.

„Vaš prijatelj je blazen!“ je vročično zavpila. „In tudi vi ste blazni, ko pridete k materi in ji poveste, da ne bo več videla svoje hčere. Kdo pa vam pravi, da grozi moji hčeri v moji hiši katera druga nevarnost kakor tolikim in tolikim mladim deklicam?... Ah, vi zločinci!... Hčer hočejo rešiti, pa ubijajo mater! Kdo vam pravi, da ne boste tako ubili še hčere? Zakaj Bianca me ljubi, gospod, in bo umrla, če jo boste odtrgali od mene!... Toda motite se! Ne veste, česa sem zmožna! Preobrnila bom svet, in našla bom vašega Paola... in tedaj gorje mu!“

Imperija je zajejala na glas.

Roland jo je pustil, da se je izjokala, in jo opazoval z resnim in skoraj otožnim pogledom.

„Oprostite, gospod,“ je povzela kurtizana, „oprostite, da sem tudi vas dolžila... to je strašno...“

„Dajte, gospa, da dogovorim,“ je tedaj rekel Roland.

„Govorite,“ je dihnila Imperija, oklepaje se poslednje nade.

„Moj prijatelj je sklenil ne samo rešiti vašo hčer, nego tudi vas kaznovati...“

„Mene kaznovati!... Mene!...“

„Dal Zdi se, da ste svoje dni storili neki zločin in se mu ga izpovedali...“

Imperija je planila pokonci.

„S katero pravico se postavlja za sodnika? Kdo mu je dal pravico izrabiti mojo življenjsko skrivnost, da me bo z njo kaznoval?“

Nadaljevanje s 4. strani

dolgimi okornimi rokami in ji zamašil usta.

„Lepa si, čarovnica,“ je zamomljal težko dihaše. „Zdaj boš moja!“

Helga se je branila z vsemi silami, a zaman. Potegnil jo je s seboj k postelji. Njen odpor je bolj in bolj popuščal. Nenadoma pa se je jed spoteknil in telebnih po tleh. Helga se mu je iztrgala in planila skozi vrata. Njene edine misli so bile: „Proč, proč od te zveri, ki bi moral postati moj mož. Proč od te hiše, ki mi je bila samo trpljenje in muke...“

Ogrnila se je hlastno v dežni plašč, odprla hišna vrata in zbežala v viharo deževno noč...

(Iz nemškega Metro-Goldwynovega filma „Suzana Lenox“. V glavnih vlogah Greta Garbo in Clark Gable).

Roland je vstal. Njegov obraz je bil kakor okamenel, le oči so mu gorele ko dva oglja.

„O pravici govorite!“ je zasikal. „Dobro, pa govoriva o njej, ko ste že izrekli to besedo!“

Če iztrgajo človeka iz sveta živih in ga zapro v luknjo globoko pod zemljo, kjer skoraj zblazni od trpljenja, kjer malone pogine od lakote in mraza, kjer mu je slednja sekunda njegovega izgubljenega življenja nov naskok obupa, kjer je zapuščen od vseh in pah-njen v večno temo: če ta človek, ko se vrne med žive, izve, da je vse izgubil, očeta, mater, zaročnico — gmotnih izgub ne omenim, ne izgube visokega položaja, ki ga je prej zavzemal — če potem najde peklerska bitja, ki so mrzlo in pre-mišljeno snovala njegovo gorje: ali ne mislite, da ima pravico stopiti pred zavrženca, ki so mu ustvarili to prekleto življenje, in jim reči: Zdaj ste vi na vrsti, da boste trpeli na telesu in na duši, kakor sem jaz trpel na duši in na telesu; zdaj ste vi na vrsti, da boste jokali in ječali, in ker ni nihče od vas poznal usmiljenja z menoj, ga tudi od mene ne pričakujte!...“

Imperija se je stisnila v kot, njen obraz je bil prsteno bled in kičevit drget ji je stresal telo, ko je z očmi, razširjenimi od groze, strmela v moža, ki ji je govoril te besede.

„Kdo ste?“ je zajecljala. „Kdo ste, za Boga?“

Rolandu se je zdajci vrnila vsa hladnokrvnost.

„Ne gre zame, gospa, nego za mojega prijatelja Paola... Jaz vam samo ponavljam njegove besede. Ali ste mar eno izmed tistih zavrženih bitij, ki so ga obsodila na nečloveško trpljenje?... Ne vem! Ali je sam tisti, ki je toliko trpel, ali pa se je zaklel, da izvrši osveto za koga drugega? Tudi tega ne vem. Odgovoril sem vam samo na vprašanje zastran pravice, ki jo utegne imeti. Nemara je zvedel za kateri zločin, ki ste ga kdaj storili... Saj veste, da pride kazen za greh prej ali slej...“

„Da... Božja previdnost, kaj ne?“ se je zagrohotala Imperija.

„Ne, gospa,“ je mrzlo odvrnil Roland. „Moj prijatelj ima o teh rečeh svojo posebno teorijo, ki utegne biti prava. Pravi — ne pozabite, da se jaz ne ukvarjam z visoko fizolofijo in da samo ponavljam njegove besede — pravi tedaj, da ne ve, kaj razumete pod Previdnostjo. Prepričan pa je, da je dobrota najvišji izraz človeške razumnosti. Z drugimi besedami, čim razumnejši je človek, tem bolj goji dobroto. Hudoben človek, pokvarjenec je navzlic morebitnemu drugačnemu videzu vselej duhovno defekten: zločinec ne more imeti visoke inteligence, drugače ne bi

bil zločinec. Lahko da je nadarjen, toda nekaj z njegovih možganij je na vsak način kalno. Od tod neizogibne napake, ki jih zločinci store. Zato tudi prej ali slej poplačajo svoj zločin, ker niso bili zadosti razumni, da bi vse prevedeli.“

Roland je z zloveščim mirom končal ta nenavadni filozofski govor.

Imperija ni odvrnila oči od nje-ga. Bila je strta od utrujenosti. Čutila je, da je zašla v strašno kolesje, iz katerega ni rešitve. Prsi so se ji burno dvigale in padale v bolestenem krču.

„In če priznam!“ je zajejala. „Če prosim milosti!... Ali res nimajo ljudje niti z materjo usmiljenja?... O!... Ali ne vidite, gospod, da mi je hči vse kar imam na svetu? Ljudje se mi prilizujejo in kleče pred menoj, drugi me prezirajo in sramote, toda meni ni mar občudovanja onih, ne zaničevanja teh. Vse na svetu mi je moja hči! Kdor mi jo iztrga, stori zločin! Tako bo kaznoval zločin z drugim zločinom! Naj vaš prijatelj tudi sam pazi, da bo res človek visoke razumnosti, za kar se hoče imeti! In ker trdi, da je najvišja razumnost dobrota, naj se vpraša, ali ni najvišja dobrota odpuščanje!...“

„Odpuščanje!“ je zamrmral Roland. „O, mislil sem nanj!... Pa sem preveč trpel... še zdaj je moje trpljenje neznosno!...“

Sam ni vedel, da je izgovoril te besede. Imperija jih ni čula; preveč je bilo vse njeno bitje napeto v pričakovanje, sredi med nado in obupom.

„Gospa,“ je tedaj povzel Roland, „moje poslanstvo je končano. Hotel bi le še ponoviti, kakšno je razmerje med vami in mojim prijateljem: Paolo je srečen, da je rešil Bianco iz Bembovih rok, zdi pa se mu potrebno, da vam je ne vrne.“

„Nesramnost! Nesramnost!... Nesramnost tudi od vas, gospod poštenjak, da pomagate pri takem početju!“

Roland je vstal, se priklonil v slovo in rekel:

„Še to bi vam hotel reči, gospa: moj prijatelj bo smatral za svojo dolžnost, da vas obvesti, kako gre vaši hčeri... drugače pa bo, kolikor

ga poznam, trdovratno vztrajal v svojem sklepu...“

„Torej ne bom več videla svoje Bianče!... Bodita prekleta oba! In preklet naj bo tudi Roland Candiano, ki sem ga ljubila! Da, Roland Candiano! O, dobro vem, da se to zgodi na njegov rovaš! Vem, da vas on pošilja! On je tisti, ki mi hoče iztrgati otroka, ki mi hoče iztrgati srce!“

Pri teh besedah, ob tem nenadoma izgovorjenem imenu, se je Roland zdajci izpremenil. Pograbil je Imperijo za roke, sklonil k njej svoj razbeljeni obraz in divje zarrenal:

„Vi preklinjate Rolanda Candiana, vi! Vi, ki je že nečist dotik z vami zadoščal, da je bil za zmerom preklet! Spomnite se... spomni se, kaj so tvoji pajdaši in ti napravili iz tega človeka! Da, moje srce se je že odpiralo usmiljenju... Usmiljenje!... Med tem ko bi me ti, če bi le mogla, zadavila z lastnimi rokami! Usmiljenje!...“

Izbruhnil je v divji grohot:

„Trpi, joči in obupuj!... Nikoli več ne boš videla svoje hčere!... Nikoli več!...“

Imperija je omahnila na kolena.

Njene izgubljene oči so z neizrekljivo grozo strmele v tega moža. Hotela je zakričati, prositi... toda iz stisnjenega grla ni prišel glas.

In Roland? Po tem izbruhu divjega srda je vstal, veličasten in nedostopen kakor kip osvete, ledeno pogledal nesrečnico pred svojimi nogami, se obrnil in počasi odšel.

Več minut se je Imperija borila s tesnobo in grozo, ki jo je prikovala k tlom.

Naposled se je osvestila.

Tedaj se je skokoma vzpela in se vsa peneč se zagnala skozi vrata, rjoveč ko pobesnena zver:

„Primito tega človeka!... On je Roland Candiano!...“

Roland je v tistem trenutku stopal po marmornih stopnicah kurtizanine palače.

Brez naglice je krenil proti gondoli, ki ga je čakala. Čoln se je hitro oddaljil. Ko so se Imperijini lakeji pojavili na nabrežju, Roland ni bilo nikjer več...

Imperija se je vrnila v svojo sobo. Dobro uro je ždela v njej, onemogla od obupa in neukrotljivi-

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo
najboljše in v največji izbiri pri

JUGOSPORT
LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 34

Otroci kot filmski igralci

Nekateri ljudje se navdušujejo za Marleno Dietrichovo, drugi spet za Garyja Coopra. Enim je najboljša igralka Jeannette MacDonald, drugim je ideal Maurice Chevalier. Okusi so različni in izpremenljivi. Igralec si kaj težko pridobi naklonjenost občinstva, na drugi strani pa lahko kmalu pade v nemilost in pozabo.

Vendar pa imamo filmske igralce, ki enako navdušujejo vse prijatelje filma. To so otroci in živali.

Filmski otroci imajo posebno veliko nalogo. Združevati morajo v sebi preprostost in igralske zmožnosti. Iz otroka, ki ni izrazil filmski talent, ne more niti najboljši režiser napraviti slavnitega igralca. Zanimivo je, da je največ otrok, ki igrajo v filmih, iz igralskih družin. Jackie Coogan in njegov mlajši brat Robert, Mitzi Green in Junior Durkin, vsi so otroci igralcev.

Jackie Coogan, nekdanji „Kid“ iz Chaplinovega filma, je nastopal s svojima roditeljema že v tretjem letu. Tudi njegova mati je začela igrati, ko je bila še otrok. Znano je, da je Jackie Coogana odkril Charlie Chaplin, malokdo pa ve, da Cooganovi starši niso imeli namena pustiti tudi svojega drugega sina, petletnega Roberta, k filmu. Usoda ali slučaj pa je bil spet močnejši od človeških načrtov. Ko je Jackie igral Toma Sawyerja, sta ga obiskala oče in mati v ateljeju in privedla s seboj tudi malega Roberta, ki prej še nikdar ni videl filmske kamere. Režiserji so postali na dečka pozorni, ker je bil prav tak kakor njegov brat pred desetimi leti. Norman Taurog, režiser filma „Skippy“, je iskal mladega igralca za vlogo Sookyja. Na stotine otrok so preizkusili, toda pravega niso našli. Robertovi starši so se najprej upirali, ko je hotel režiser preizkusiti tudi njihovega najmlajšega sina, toda naposled so se prošnjam udali in aparat se je zavrtel. Izkazalo se je, da je Robert, prav tako kakor je bil njegov starejši brat, izrazil filmski talent.

Mitzi Green, znana desetletna igralka, je že s šestimi leti igrala v kabareti. Njena roditelja Joe Keno in Rosie Green sta znana ameriška kabaretska zvezdnika. Mala Mitzi je tako imenitno posnemala filmske zvezdnike, da je Paramount postal najožje pozoren. Doslej je igrala že v več filmih. Najbolj znana je po „Prepovedanih pustolovščinah“, „Skippyju“ in „Roži z ranche“.

Jackie Searl in Jackie Cooper, ki tudi igrata pri Paramountu, nista sinova igralskih staršev. Oba pa sta že zelo zgodaj igrala in so ju slučajno odkrili za film. Jackie Searl, ki igra

v „Prepovedanih pustolovščinah“ in „Skippyju“ vlogo razvajenega in hudobnega dečka, se je rodil v nekem ameriškem provincijalnem mestu. Znanec njegovih staršev, ki je bil višji uradnik pri radio-postaji, se je jel zanimati zanj, ko je čul njegove re-

„Roži z ranche“. Njegova mati in sestra sta znani igralki. Po večletnem igranju na odrih ga je Paramount angažiral za film.

Vsi ti otroci so že veliki igralci in priljubljeni zvezdniki. Toda njihovi starši ne pozabljajo, da so ti veliki

Jaz sem Jackie Cooper, po vaše Džeki Kuper. Pa tudi na spodnjih dveh slikah sem jaz, samo zdaj nisem več tako majhen.

citacije. Mali Jackie je odtlej skoraj vsak teden recitiral. Slučaj je hotel, da je potem prišel tudi k filmu.

Njegov prijatelj Jackie Cooper, ki je dobil umetniško nagrado za svojo vlogo v „Skippyju“, je zdaj v osmem letu. Zaradi njegovega izrednega igralskega talenta in skoraj nepojmljivega doživljanja vlog se je začela širiti vest, da Jackie ni otrok ampak odrasel človek pritlikave rasti. Jackie pa je med tem zrasel nekaj centimetrov in izgubil mlečne zobe, kar dokazuje, da je bila ta vest izmišljena. Jackiejeva mati trdi, da so jo raznesle matere otrok, ki niso pri filmu uspeli.

Gospa Cooprova je bila lastnica trgovine z glasbilo v New Yorku, ko je prišel Jackie na svet. Trgovina pa je slabo nesla, zato se je z otrokom preselila v Hollywood. V filmskih ateljejih je igrala klavir, Jackie pa je časih nastopil kot statist. Kesneje je dobil tudi večje vloge v groteskah in naposled so ga izmed šest sto otrok izbrali za glavno vlogo v „Skippyju“. Danes služi po tisoč dolarjev na teden.

Gledališki otrok je tudi Junior Durkin, ki je partner Rosite Moreno, Richarda Arlena in Mitzi Greenove v

igranci še zmeraj otroci in da jim je treba še prave vzgoje.

Da v času igranja ne bi zamudili šole, je Paramount najel več prvovrstnih učiteljev, ki te otroške zvezdnike poučujejo med odmori kar v ateljejih. Uče jih po učnem načrtu vseh šol v Združenih državah.

Ker človek nikdar ne ve, kaj mu prinese bodočnost, morajo ti otroci shraniti večji del svojih plač, da jim bodo za začetno glavnico, če bodo morali svoj poklic izpremeniti.

Srčna napaka

Srčne bolezni dostikrat povzročijo nalezljive bolezni, pretirano telesno ali duševno delo in strupi (alkohol in nikotin). Dokler more srce še zmogovati svoje delo, bolnik bolezni niti ne čuti. Šele ko srce dela ne more več opravljati, se pokažejo znaki bolezni, ki so v glavnem močno utripanje, težavno dihanje in še drugi. Tudi kadar srce še lahko dela, mora bolnik paziti, da ga ne preobremeni. Pred vsem mora bolnik jesti dijetično hrano. Biti mora pri jedi zmeren, ker prepoln želodec pritiska na prečno mrežo in s tem na srce. Zaradi tega pritiska začne srce močneje biti in človek težko diha. Jedi, ki napenjajo, kakor zelja, stročnic in kruha, tak človek ne bi smel jesti. Tudi bi moral izpremeniti svoj urnik tako, da bi večkrat jedel, toda bolj po malem. Piti ne bi smel preveč. Posebno bi se moral ogibati sodavice. Alkoholne pijače povečajo delovanje srca, zato jih sploh ne bi smel piti. Skrbeti bi moral za dobro prebavo in se ogibati telesnih naporov. Sadje in zelenjava pospešujeta prebavo, zato sta priporočljivi za bolnike, ki imajo srčno napako.

Vse to je važno pri izbihi poklica. Bolnik s srčno napako bi moral delati več duhovno. Tudi preden se poroči, bi moral vprašati zdravnika, ali mu to priporoča.

Zdravniki priporočajo za zdravljenje srčnih bolezni kopeli v ogljikovi, pred vsem pa v slani vodi. Bolnik se lahko koplje doma ali pa v kopališču. Kadar začne srce zelo nagajati, je dobro, če človek leže. Mrzel obkladek na srce olajša bolečine. Izmed zdravil predpisujejo zdravniki naprstec (digitalis), kofe in kofein. Dostikrat je posledica srčne napake vodenica. Potenje in sredstva, ki ženejo na vodo, zmanjšajo količino vode v telesu.

Gliste

Gliste se kaj pogosto pojavijo v danki. Podobne so deževnikom. Barve so rožaste ali temnordrče. Samec je dolg do 25, samica pa celo do 40 centimetrov. Glavo ima okroglo in na njej troustrno sesalko. Samica ima na trebuhu posebno odprtino, ki skozi njo odlaga jajčeca. Jajčec znese do šestdeset milijonov.

Gliste se ne zaredi le v človeški danki, ampak tudi pri govedu in svinjah. Skoraj vsa jajčeca se izločajo z blatom: z nesnažnimi rokami ali jedmi pa pridejo v človeški želodec, kjer se razvijajo. Iz želodca gredo v danko, pa tudi v jetra in žolčni mehur, ali celo v grlo.

Eden izmed znakov obolenja na glistah je srbenje v nosu. Posebno otroci trpe na njem in neprestano vrtajo po nosu, kar ni prav lepo. Take otroke bi bilo treba preiskati, ali nimajo glist. Drugi otroci spet ne morejo jesti ali pa jedo prav obilno. Nekateri bruhajo ali jih pa rado žene na blato. V spanju škripljejo z zobmi in dobe krče.

Gliste lahko preprečimo le na ta način, da strogo pazimo na snago. Otrok ne sme brskati po tleh, pa tudi ne z rokami jesti. Zdravijo gliste s sauninom, ki pa ga sme predpisati le zdravnik, ker je v večjih količinah strupen. Domača zdravila so čebula, rdeče zelje in bučne pečke.

ODPOČIJTE SI VAŠE NOGE V NAŠI UDOBNI, LAHKI IN ZRAČNI LETNI OBUTVI.

Rata

39.-

Vel. 19—26

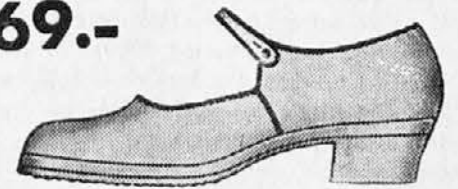
Vrsta 4441—05

49.-

Vrsta 2944—00

69.-

Vrsta 2145—09

Za deklice: Zračni, lahki platneni polčevlji z gumijastim podplatom in okusno obliko. Nohodno potrebni za poletje.

Sandale, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroške št. 22—26 Din 59.—, št. 27—34 Din 49.—, ženske št. 35—38 Din 59.—, Moške št. 39—46 Din 69.—.

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in elastičnim gumijastim podplatom. Za mal denar veliko zadovoljstva.

V vseh naših prodajalnah dobite dobre in cenene nogavice. — Moške Din 5.—, ženske Din 9.—.

Nadomestki za kavo

Kofein, ki ga dobimo v pravi kavi, pri zmernem uživanju ni tako zelo škodljiv, da bi morali kavi dodajati še razne nadomestke. Če pa pijemo kavo v večjih množinah, je priporočljivo da že zaradi zdravja, če ne zaradi cene čiste kave, uporabljamo tudi razne dodatke in nadomestke. To so pred vsem sladka in figova kava ter cikorija.

Sladka kava

Sladna kava ni le dodatek ampak tudi nadomestek za kavo. Delajo jo iz ječmena. Ječmen namočijo v vodi, da začne kaliti, in škrob v zrnu se izpremeni v lahko prebavljivi sladni sladkor. Ta ječmen potem pražijo. Če zmešamo 25 gramov prave kave in 15 gramov sladne kave, dobimo okusno pijačo, ki zelo zmanjša količino kofeina in poceni kavo za 35 odstotkov.

Figova kava

Že ime samo pove, da jo delajo iz fig, ki jih uvažajo iz Italije, Grčije, Male Azije, Alžirja, Tunisa, Španije, Portugalske in drugih južnih dežel. V figah je do 72 odstotkov sladkorja, zato služijo kot prvovrsten nadomestek za kavo.

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Ogljite si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica.

Cikorija

Cikorijo delajo iz žganih korenin prav tako imenovane rastline. Tudi v teh koreninah je dosti sladkorja, da jih lahko uporabljajo za nadomestek kavi.

V splošnem lahko rečemo: če uživamo kavo le zaradi lažje prebave, nam kavni dodatki in nadomestki prav tako služijo kakor prava kava. Če pa hočemo s kavo pregnati spanec, nam bo pomagala le zrnata kava, saj povzroči razdraženje živcev in z njim združeno nespečnost kofein, ki je le v pravi kavi.

KAKO PREPREČIŠ PRISMOJENJE MLEKA?

Pred kuhanjem izperi posodo z mrzlo vodo. Imamo pa tudi posebne lonce za kuhanje mleka, ki prismojenje preprečijo. Lonec naj služi samo v ta namen. Lošč ne sme biti razpokan, zato so aluminijasti lonci najboljši. Obroč smetane in usedek smetane na dnu, ki nastane po vsakem kuhanju, preprečiš s tem, da mleko mešaš. S tem se tudi plast mlečne masti, ki se nabira na smetani, enakomerno razdeli. Mleka ne smeš nikdar kuhati na odprtem ognju, lonec pa moraš takoj, ko je mleko kuhano, vzeti z ognjišča. Dosti je, da mleko enkrat zavre, sicer gredo vitamini v nič.

PEŠČENA TORTA

Potrebščine: 7 dkg surovega masla ali margarine, 3 jajca, 15 dkg sladkorja in olupki polovice limone, 25 dkg moko, eno desetinko do ene osminke litra mleka, 1 zavojček dr. Oetker-jevega pecilnega praška.

Priprava: Premešaj surovo maslo ali margarino, dodaj rumenjake in sladkor, nato še limonov sok in olupe, mleko in del moko. Ostalo moko pomešaj s pecilnim praškom in temeljito stepenim snegom ter to tudi premešaj s prvo zmesjo. Vso maso deni v dobro namaščen, z moko potresen tortni model in jo peci v enakomerni močni vročini v pečici. Spečeno ohlajaj počasi in jo potresi s sladkorjem.

BUDDHA
čajne mešanice
so najboljše

TEA IMPORT

Ljubljana, Večna pot 5

Telefon št. 2626
Brzjavni Timport

PRESAJANJE SOBNIH RASTLIN

Letos se je pomlad zakesnila in se bomo tega dela, ki smo ga drugače opravili že v aprilu, mogli lotiti šele zdaj.

Odcvetele hijacinte, tulipane in vse čebulnice, ki so v soli pognale, posadimo na vrtu, ali pa jih izpulimo, otrebimo zemljo in jih z listjem vred položimo v klet na prostor, ki je varen pred mišjo zalego. Avgusta ali septembra jih spet posadimo na vrtu. Odcvetele acaleje pustimo na suhem in hladnem, proti koncu maja pa jih zasadiamo na vrtu na prisojnem kraju.

Roža in španski bezeg naj odcveteta, potem ju nesimo na vrt. Ta mesec presajamo tudi geranije in fuksije. Biti morajo na svetlem, da ne napravijo predolgi poganjki.

Za vse te rastline ne smemo vzeti preveč sveže prsti. Bolje je, če je že uležana in ne prefinja. Le pri najbolj občutljivih rastlinah vzemimo najboljšo prst. Počasi lahko spet začnemo gnojiti sobne rastline, posebno one, ki jih še ni treba presajati. Za gnojilo uporabljamo kalijev fosfor — en gram na liter vode vsakih štirinajst dni ali tri tedne. Bolehne rastline moramo previdno zalivati. Pognojiti jim smemo šele takrat, ko poženejo nove poganjke.

OKVIRJI, SLIKE,
OGLEDALA, STEKLO,
PORCELAN

KLEIN
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ŠT. 4
Telefon št. 93-80

Sobne rastline morajo imeti dovolj svežega zraka, da se utrdijo. Če so jih napadle uši, jih moramo pobrizgati z razredčenim tobakovim ekstraktom.

AKO SE NE VEŠ

Kupljeno obleko preglej, preden jo oblečeš. Gumbi so navadno slabo prišiti in jih moraš bolje pritrčiti. Notranji šivi so navadno zelo površni in jih je treba popraviti.

Ako se ti je jed v loncu prismočila, moraš lonec takoj osnažiti, da se ti ne bo še drugič. Z nožem ga ne smeš drgniti, ker se lošč rad olušči. Nalij vanj vode in kuhaj nekaj rabarbarovih listov. Prismojeni deli jedi sami odstopijo in lonec postane spet svetel in lep. Prav tako napravi tudi z lonci, ki si v njih kuhala mezgo in so zato potemneli.

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice
Dr. A. Oetkerja!

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj, 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gosto teče z žlice. Peč ga v dobro namaščenem modelu pri srednji vročini.

Dr. OETKERJEVE

špecialitete se dobijo v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

Dr. OETKER, MARIBOR.